

ویژگی های روانسنجی نسخه فارسی پرسشنامه انتظارات خودجرحی بدون قصد خودکشی در دانش آموزان دوره متوسطه

Psychometric properties of the Persian Non-Suicidal Self-Injury Expectancies Questionnaire in high school students

Nemat Mohammadipour Rik

PHD student, Department Of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, University of Shahed, Tehran, Iran.

Rasol Roshan*

Professor in Psychology, Department Of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, University of Shahed, Tehran, Iran. Roshan@Shahed.ac.ir

Hojjatollah Farahani

Assistant Professor in Psychology, Department Of Psychology, Faculty of Humanities, University of Tarbiat Modarres, Tehran, Iran.

Abbas Abolghasemi

Professor in Psychology, Department Of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran.

نعمت محمدی پور ریک

دانشجوی دکتری روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

رسول روشن (نویسنده مسئول)

استاد روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

حجت الله فراهانی

استادیار روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

عباس ابوالقاسمی

استاد روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

Abstract

The aim of this study was to study the psychometric properties (reliability and validity) of the Persian version of The Non-Suicidal Self-Injury Expectancies Questionnaire (NSEQ) in high school students. The present study is descriptive and evaluative and studies population is all first and second-grade high school students in Rasht in the academic year 1399-1400. 1900 people were selected by cluster random sampling and they completed the Functional Assessment of Self-Mutilation (FASM, Lloyd, Et al, 1997), Cognitive Emotion Regulation Questionnaire- Short (CERQ-S, Garnefski & Kraaije, 2006), the Persian version of The Non-Suicidal Self-Injury Expectancies Questionnaire (NSEQ, Hasking, Boyes, 2017), Self-Efficacy to Avoid NSSI (SEA-NSSI, Czyz Et al, 2014), and general Self-Efficacy (GSE, Schwarzer & Jerusalem, 1997). Results of confirmatory factors analysis showed that the Persian version of the questionnaire had a good fit with its five initial factors and had simultaneous, divergent validity and high internal consistency (All factors between 0.75 and 0.85). Therefore, the Persian version of this questionnaire can be used to assess the population of Iranian students and adolescents.

Keywords: Outcome expectation questionnaire, self-efficacy expectation, confirmatory factor analysis, validity, reliability.

ویرایش نهایی: اردیبهشت ۱۴۰۱

پذیرش: دی ۱۴۰۰

دريافت: آبان ۱۴۰۰

نوع مقاله: پژوهشی

هدف پژوهش حاضر بررسی ویژگی های روانسنجی (پایابی و اعتبار) نسخه فارسی پرسشنامه انتظارات پیامدهای خودجرحی بدون قصد خودکشی در دانش آموزان دوره متوسطه است. پژوهش حاضر به لحاظ روش توصیفی و از نوع ارزشیابی بود. جامعه پژوهش حاضر کلیه دانش آموزان متوسطه اول و دوم دختر و پسر شهر رشت در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ می باشد که به روش نمونه گیری تصادفی خوش ای ۱۹۰۰ نفر انتخاب شده و برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه های ارزیابی کارکرد خودجرحی (FASM, لوید و همکاران, ۱۹۹۷)، فرم کوتاه پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان (CERQ-S, گارنفسکی و کراچ, ۲۰۰۶)، نسخه فارسی پرسشنامه انتظارات پیامدهای خود جرحی بدون قصد خودکشی (NSEQ, هاسکینگ و بویز, ۲۰۱۷)، مقیاس خودکارآمدی برای اجتناب از خودجرحی بدون قصد خودکشی (SEA-NSSI, کریز و همکاران, ۱۹۹۷) و مقیاس خودکارآمدی عمومی (GSE, شوارتز و جروسالم, ۱۹۹۷) استفاده شد. نتایج تحلیل عوامل تأییدی نشان داد که نسخه فارسی پرسشنامه با عوامل پنجمگانه اولیه خود برآش مناسب داشته و از روایی همزمان، واگرا و از همسانی درونی (پایابی) بالایی (تمامی عوامل بین ۰.۷۵ تا ۰.۸۵) برخوردار است. لذا می توان از نسخه فارسی این پرسشنامه برای ارزیابی جمعیت دانش آموزی و نوجوانان ایرانی استفاده کرد.

واژه های کلیدی: پرسشنامه انتظار پیامدهای خودکارآمدی، تحلیل عامل تأییدی، روایی، پایابی.

مقدمه

در دهه های اخیر علاقه رو به رشدی به بررسی رفتارهای خودجرحی بدون قصد خودکشی^۱ هم در محافل علمی و هم در رسانه های جمعی^۲ (ترواوس، هاسکینگ و مک آلیستر، ۲۰۱۰) به وجود آمده است. خودجرحی بدون قصد خودکشی (NSSI) آسیب زدن عمدی و مستقیم توسط خود فرد به بافت های بدن خودش، بدون قصد مردن است. این رفتار ممکن است به شکل های مختلفی همچون برش دادن،^۳ خراشیدن^۴ سوزاندن پوست،^۵ وارد کردن اشیای نوک تیز در بدن، ضربه زدن^۶ به خود، نیشگون گرفتن و... انجام گیرد (ناک،^۷ ۸ کلونسکی،^۹ ۲۰۱۱). بررسی ها نشان داده که حدود ۶/۷ تا ۸/۰ درصد افراد درگیر در خودجرحی ملاک های کامل ۵-DSM را برای NSSI برآورده می کنند (زترکوئیست، ۲۰۱۵).

در فرضیه های مرتبط با دلایل کارکردی NSSI (بنتلی، ناک و بارلو، ۱۴^{۱۰}؛ کلونسکی، ۲۰۰۷؛ ناک، ۲۰۰۹؛ ناک و پرینستین، ۲۰۰۴) آمده است که درگیر در آن می شوند کارکردهایی دارد. قبل از رائمه مدل شناختی-هیجانی هاسکینگ، وايت لوک، وون و رز،^{۱۱} هیچ مدلی به طور آشکارا بر افکار و باورهای خاص افراد که ممکن است نگهدارنده و تداوم بخش NSSI باشند، نپرداخته است. هاسکینگ و همکاران (۲۰۱۶) بر اساس نظریه شناختی-اجتماعی بندورا^{۱۲} و ۱۹۹۷ به نقل از هاسکینگ و همکاران، ۲۰۱۶) مدل شناختی-هیجانی خود را در تبیین رفتارهای خودجرحی بدون قصد خودکشی ارائه کردند. بر اساس نظریه اجتماعی-شناختی بندورا (۱۹۷۷)، به نقل از هاسکینگ و همکاران، ۲۰۱۶ پیامدهای پیش‌بینی شده رفتارها در تعیین اینکه فردی درگیر رفتاری می شود یا نه، نقش اساسی و تعیین کننده ای دارد. پیش‌بینی انتظار پیامدهای خوشایند، احتمال انجام رفتار را افزایش داده، در حالی که پیش‌بینی پیامدهای ناخوشایند و منفی، مانع انجام رفتار می گردد.

هاسکینگ و همکاران (۲۰۱۶) در ارتباط با NSSI، دو مؤلفه اصلی این نظریه را به طور فاحشی بر جسته ساختند: انتظارات پیامد^{۱۳} و انتظارات خودکارآمدی.^{۱۴} انتظارات خودکارآمدی، پیامدهای پیش‌بینی شده یک رفتار است که یا از مشاهده انجام رفتار توسط دیگران به وجود آمده و یا پیامدی است که فرد از تجربیات خودش در انجام رفتار به دست آورده است. انتظارات خودکارآمدی عقیده‌ای است که هر فردی نسبت به توانایی موفقیت های خاص دارد و این انتظار، کلید عاملیت بشر است (هاسکینگ و همکاران، ۲۰۱۶). در بررسی ها، همبستگی مثبت و پایداری بین انتظار پیامد مثبت و درگیری در رفتارهای خطرناک دیده شده و انتظار پیامد منفی نیز به عنوان عامل بالقوه محافظتی علیه رفتارهای خطرناک بوده است (جونز، کوربین و فروم، ۲۰۰۱^{۱۵}).

همانند انتظار پیامد، انتظار خودکارآمدی نیز فرد را در مقابل طیف وسیعی از رفتارهای خود آسیب رسان از قبیل مصرف زیانبار الكل، محافظت می نماید (باندورا، ۱۹۸۶؛ راتر، ۱۹۸۷، هر دو به نقل از هاسکینگ و همکاران، ۲۰۱۶) و این انتظار با توانایی مقاومت در مصرف و یا استفاده از مواد و الكل در موقعیت های خاص پیشگیری از عودهای^{۱۶} گزارش شده است (گرینفیلد، هافورد، ویچ، مونز و کاستلو و

1- Non suicidal self-Injury (NSSI)

2- Media

3- Trewavas, Hasking, & McAllister

4- Cutting

5- Scratching

6- Burning

7- Hitting

8- Nock

9- Klonsky

1 - Zetterqvist

0

1 - Bentley, Nock& Barlow

1

1 - The Cognitive-Emotional Model of NSSI (CEM-NSSI)

2

1 - Hasking, Whitlock, Voon, & Rose

3

1 - Bundura Social-Cognitive Theory

4

1 - Outcome Expectancies

5

1 - Self-Efficacy Expectancies

6

1 - Jones, Corbin & Fromme

7

1 - Relaps

8

ویس^۱، کادن و لیت^۲. خودکارآمدی و باور به توانمندی‌های خود در اداره کردن موقعیت‌های اجتماعی به دنبال احساس بی‌عدالتی دریافت شده از محیط خانوادگی، به عنوان سپری محافظتی در برابر خطر NSSI گزارش شده است (باسر، باسر و کیرنی،^۳ ۲۰۱۲). در مطالعات مختلفی که در ارتباط بین خودکارآمدی و NSSI انجام گرفته، گزارش شده است که خودکارآمدی افرادی که خود جرحی دارند، کمتر است. همچنین اعتماد کمتر افراد به توانایی‌های مقابله‌ای خود در مواجهه با حوادث استرس‌آمیز، بروز NSSI را تحریک کرده و در حفظ و تداوم NSSI دخیل می‌باشد (تاتنل، کیلادا، هاسکینگ و مارتین،^۴ ۲۰۱۴، ناک و مندس،^۵ ۲۰۰۸، هاسکینگ و بویز،^۶ ۲۰۱۷)

ابزارهای موجود در زمینه کارکردهای رفتارهای خودجرحی از جمله پرسشنامه اظهارات درباره خود جرحی (کلونسکی و گلن،^۷ ۲۰۰۹) و پرسشنامه ارزیابی کارکرد خودجرحی (لوید، کلی و هپ،^۸ ۱۹۹۷) تنها برای ارزیابی تجارب افرادی است که درگیر در انجام رفتارهای خود جرحی شده‌اند. این ابزارها تنها دلایل افرادی را ارزیابی می‌کنند که درگیر در خود جرحی شده و انتظار پیامدهای انجام رفتارهای خود جرحی آن‌ها را نمی‌سنجدند. بدلاً از این پیامدهای پیش‌بینی شده رفتار خود جرحی ممکن است مثبت یا منفی باشد و این ابزارهای ارزیابی، کارکرد رفتارهای خود جرحی را تنها برای سنجش کارکردهای مثبت و تقویت کننده رفتار مورد سنجش قرار می‌دهند، نه کارکردهای منفی و بازدارنده آن. لذا به ابزاری پایا و معتر نیاز است که بتواند پیامدهای پیش‌بینی انجام رفتارهای خود جرحی بدون قصد خودکشی را در هر دو حیطه مثبت و منفی، هم در افرادی که درگیر در خود جرحی شده‌اند و هم در افرادی که درگیر آن نشده‌اند، ارزیابی نماید. پرسشنامه هاسکینگ و بویز (۲۰۱۷) دارای این مزیت است که اولًا این پرسشنامه هم میتواند برای افرادی که خودجرحی انجام داده و هم کسانی که خودجرحی انجام نداده اند بكارگرفته شده و احتمال درگیر آنها را در آینده برای خودجرحی ارزیابی کرد. ثانیًا این پرسشنامه هم پیامدهای مثبت و هم پیامدهای منفی انجام رفتارهای خودجرحی را برای افراد مورد ارزیابی قرار می‌دهد. همچنین این پرسشنامه تنها پرسشنامه موجود بوده که بر اساس دیدگاه شناختی-اجتماعی بندورا (۱۹۸۶ و ۱۹۹۷ به نقل از هاسکینگ و همکاران،^۹ ۲۰۱۶) به نقش انتظار پیامدها در تبیین رفتارهای خودجرحی بدون قصد خودکشی پرداخته است و می‌تواند زمینه را برای مطالعات بیشتر در این حوزه فراهم آورد.

هاسکینگ و بویز (۲۰۱۷) با اقتیاس از پرسشنامه انتظارات پیامدهای مرتبط با خودجرحی، پرسشنامه ۲۵ ماده‌ای به نام پرسشنامه انتظارات پیامدهای خودجرحی بدون قصد خودکشی طراحی کرده که دارای ۵ عامل انتظارات مربوط به تنظیم عواطف^{۱۰} پیش‌بینی پیامدهای منفی اجتماعی^{۱۱} پیش‌بینی کارایی ارتباطی^{۱۲} انتظارات درزا و خودبایواری‌های منفی^{۱۳} طراحی کرده. این پرسشنامه دارای ۲۵ آیتم است که ۵ زیر مقیاس دارد که در طیف لیکرت از ۱ تا ۴ (اصلًا احتمال ندارد تا به شدت محتمل است) درجه بندی می‌شود نمرات بالاتر بیانگران‌تر انتظارات فرد از پیامدهایی است که احتمالاً پس از انجام خودجرحی توسط خود فرد یا دیگران تجربه خواهد شد. هاسکینگ و بویز (۲۰۱۷) و همچنین داکینز، هاسکینگ، بویز، گرین و باسچیر (۲۰۱۹)^{۱۴} همسانی درونی کل پرسشنامه و زیر مقیاس‌های آن را بر اساس آلفای کرونباخ مطلوب (از ۰,۷۱ تا ۰,۸۷) گزارش کرده‌اند. از این‌رو، هدف پژوهش حاضر سنجش ویژگی‌های روان‌سنجی (پایابی و اعتبار) نسخه فارسی پرسشنامه انتظارات پیامدهای خودجرحی بدون قصد خودکشی در دانش‌آموزان دوره متوسطه بود.

روش

1- Greenfield, Hufford, Vagge, Muenz, Costello & Weiss

2- Kadden & Litt

3- Buser, Buser, & Kearney

4- Tatnell, Kelada, Hasking & Martin

5- Mendes

6 -Lloyd, Kelley & Hope

7 -Affect regulation

8- Negative social outcomes

9 -Communication

10 -pain

0

1 -Negative self-beliefs

1

1 - Dawkins, Hasking , Boyes ,Greene & Passchier

2

این پژوهش یک طرح ارزشیابی بوده و در آن از شاخص های توصیفی ضرایب اعتبار، روایی و تحلیل ساختار عاملی برای برآوردهای روانسنجی پرسشنامه انتظارات خودجرحی بدون قصد خودکشی (هاسکینگ و بویز، ۲۰۱۷) استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی دانش آموزان دختر و پسر مشغول به تحصیل در دوره متوسطه شهر رشت در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ می باشد. نمونه پژوهش حاضر از بین ۶۸ مدرسه دوره اول و ۵۴ مدرسه دوره دوم متوسطه به روش نمونه گیری تصادفی خوش ای ۱۶ مدرسه (از هر دوره ۸ مدرسه) و از هر دوره ۶ کلاس به عنوان نمونه انتخاب و لینک پرسشنامه برای تمامی دانش آموزان کلاس های منتخب بر اساس لیست کلاس ارسال گردید (برای ۱۹۰۰ نفر) و در نهایت ۱۱۲۲ نفر از آن ها پرسشنامه های پژوهش را تکمیل نمودند. ملاک های ورود در این پژوهش دانش آموز دوره متوسطه بودن (پایه های هشتم، تا بازدهم) در سال اجرای پژوهش، در دامنه سنی از ۱۲-۱۸ سال قرار داشتن و تمایل به مشارکت در پاسخ دهی به پرسشنامه های پژوهش بود. ملاک خروج در پژوهش حاضر نیز شامل انصراف از تکمیل پرسشنامه های پژوهش و همینطور پرسشنامه های ناقص بود. هر سه مرحله ترجمه مستقیم^۱، معکوس^۲ و مطابقت آنها با یکدیگر توسط دو فرد متخصص (مستقل از هم و متفاوت در هر مرحله) مسلط به هر دو زبان انگلیسی و فارسی (یکی دانشجوی دکتری روانشناسی و دیگری دانشجوی دکتری زبان انگلیسی) انجام و در نهایت جهت بازبینی نهایی در اختیار یکی دیگر از اساتید روانشناسی قرار گرفت و ویرایش نهایی انجام گردید. در روند اجرا نیز، پس از اخذ کد اخلاق از دانشگاه شاهد با شناسه IR.SHAHED.REC.1400.042 و IR.SHAHED.REC.1400.044 انجام شد.

ابزار سنجش

پرسشنامه ارزیابی کارکرد خودجرحی (FASM): این پرسشنامه یک ابزار خود گزارش دهنده است که برای بررسی روش ها، فراوایی و کارکردهای خود جرحي (لوید، کلی و هپ، ۱۹۹۷^۵) طراحی شده است و شامل دو بخش اصلی است: بخش اول چک لیستی از ۱۱ رفتار خود جرحي را می سنجد. در این بخش از مقیاس، آیتم ها به دو حیطه رفتار خفیف و رفتار متوسط/شدید تقسیم می شوند. بخش دوم پرسشنامه شامل لیستی از ۲۲ آیتم است که انگیزه فرد از اقدام به خود جرحي را مورد ارزیابی قرار می دهد. شرکت کنندگان هر آیتم را روی یک مقیاس چهار درجه ای لیکرت از هرگز (۰) تا اغلب (۳) درجه بندی می کنند (لوید و همکاران، ۱۹۹۷). مطالعات انجام شده خارجی بر روی نمونه های بالینی، ضریب پایایی همسانی درونی پرسشنامه را بر مبنای آلفای کرونباخ از ۰,۶۷ و با روش بازآزمایی ۰,۷۶ و روایی آن را از ۰,۶۴ تا ۰,۷۶ گزارش کرده اند (گورتین، لوید-ریچاردسون، اسپیریتو، دونالدسون و بورگر، ۲۰۰۱، لوید و همکاران، ۱۹۹۷، اسپوسيتو، اسپيرتو، بورگز و دونالدسون، ۲۰۰۳، لاند، کریم و کوالیچ، ۲۰۰۷). ویژگی های روانسنجی نسخه فارسی این ابزار توسط ایزدی، یعقوبی، محمد خانی و حسن آبادی (۲۰۱۹) بررسی، روایی سازه پرسشنامه را بر اساس مدل ۴ عاملی معنادار (شاخص برازنده تطبیقی GFI) ۰,۸۲ و ریشه میانگین مجذور خطای تقریب (RMSEA) (۰,۰۷) و همچنین ضریب پایایی آلفای کرونباخ پرسشنامه را ۰,۷۴ گزارش کرده اند. در پژوهش حاضر همسانی درونی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ نیز ۰,۸۱ بدست آمده است.

۱ -Forward Translation

۲ -Backward Translation

۳ -Adaptation

۴ -Functional Assessment of Self-Mutilation (FASM)

۵ -Lloyd, Kelley & Hope

۶ -Guertin, Lloyd-Richardson, Spirito, Donaldson& Boerger

۷ -Esposito, Spirito, Boergers & Donaldson

۸ -Lundh, Karim & Quilisch

فرم کوتاه پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان (CERQ-S): این پرسشنامه دارای ۱۸ ماده بوده که توسط گارنفسکی و کرایج^۱ (۲۰۰۶) تهیه شده است. این پرسشنامه راهبردهای تنظیم شناختی هیجان‌ها در پاسخ به حوادث تهدیدکننده و تنبیگی زای زندگی در یک طیف ۵ درجه‌ای (از هرگز (۱) تا همیشه (۵))، در نه زیرمقیاس زیر می‌سنجد: ملامت خویشتن^۲، ملامت دیگران^۳، فاجعه سازی^۴، نشخوار فکری^۵، پذیرش^۶، تمرکز مجدد بر برنامه ریزی^۷، ارزیابی مجدد مثبت^۸ و دیدگاه گیری^۹. هر زیر مقیاس دارای ۲ ماده بوده و حداقل و حداقلتر نمرات هر زیر مقیاس بین ۲ تا ۱۰ است و نمره بالاتر نشان دهنده استفاده بیشتر فرد از آن راهبرد شناختی محسوب می‌شود. گارنفسکی و کرایج (۲۰۰۶) روایی سازه پرسشنامه را بر مبنای تحلیل مؤلفه‌های اصلی^{۱۰} محاسبه و ذکر کرده که تمامی ۹ زیر مقیاس پرسشنامه ۷۶٪/ واریانس متغیر را تبیین کرده و دامنه اشتراک آنها بین ۰،۷۶ تا ۰،۸۴ و پایابی همسانی درونی^{۱۱} زیر مقیاس‌های فرم کوتاه این پرسشنامه بر مبنای آلفای کرونباخ بین ۰،۶۸ تا ۰،۸۱ می‌باشد. فرم کوتاه این پرسشنامه در ایران توسط یوسفی (۱۳۸۲) ترجمه و روایی و پایابی آن محاسبه و همچنین توسط حسنی (۱۳۹۰) روایی پرسشنامه بر اساس تحلیل مؤلفه‌های اصلی، همبستگی بین خرده مقیاس‌ها را در دامنه ۰،۳۲ تا ۰،۶۷ و دامنه ارزش اشتراک آنها را بین ۰،۵۴ تا ۰،۸۹ گزارش کرده که در مجموع ۷۵٪ از واریانس متغیر را تبیین می‌کند و همچنین پایابی آن بر اساس همسانی بر مبنای آلفای کرونباخ برای تمامی مقیاسها بین ۰،۶۷ تا ۰،۹۲ و با روش بازآزمون بین ۰،۵۱ تا ۰،۷۷ گزارش کرده است. در پژوهش حاضر همسانی درون پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ نیز ۰،۸۱ بدست آمده است.

نسخه فارسی پرسشنامه انتظارات پیامد خود جرحی بدون قصد خودکشی (NSEQ): این پرسشنامه (هاسکینگ و بویز، ۲۰۱۷) دارای ۲۵ آیتم است که ۵ زیر مقیاس دارد (انتظارات مربوط به تنظیم عواطف، پیامدهای منفی اجتماع، پیش‌بینی کارابی ارتباطی، انتظارات درد و خودبازاری‌های منفی) و بیانگر انتظارات فرد از پیامدهایی است که پس از انجام خودجرحی توسط خود یا دیگران تجربه خواهد شد. این پرسشنامه دارای ۲۵ آیتم است که ۵ زیر مقیاس دارد که در طیف لیکرت از ۱ تا ۴ (اصلًا احتمال ندارد تا به شدت محتمل است) درجه بندی می‌شود نمرات بالاتر بیانگر انتظارات فرد از پیامدهایی است که احتمالاً پس از انجام خودجرحی توسط خود فرد یا دیگران تجربه خواهد شد. در این پرسشنامه از افراد پرسیده می‌شود باور دارند که چقدر احتمال دارد که پیامدهای درگیری‌شان در NSSI در آینده نمایان شود؟ به عبارت دیگر از آنها خواسته می‌شود که باورشان را در مورد احتمال پیامدهای پنجمگانه فوق در صورت درگیر شدن آنها با NSSI را در آینده تخمین بزنند. هاسکینگ و بویز (۲۰۱۷) روایی پرسشنامه بر اساس عامل پایابی محور اصلی^{۱۲} همبستگی هر یک از آیتم‌های پرسشنامه را با عوامل پنجمگانه آن در دامنه بین ۰،۴۶ تا ۰،۸۶ گزارش کرده که در مجموع ۷۴٪/ از واریانس متغیر زیربنایی را تبیین می‌کند و همچنین پایابی همسانی درونی هر یک زیر مقیاس‌های پنجمگانه فوق را بر اساس آلفای کرونباخ به ترتیب ۰،۷۸، ۰،۷۸، ۰،۷۸ و ۰،۷۸ اعلام کرده است. همچنین آلفای کرونباخ هر کدام از زیر مقیاس‌ها در پژوهش داوکینز و همکاران (۲۰۱۹) به ترتیب ۰،۸۷، ۰،۸۰، ۰،۷۸ و ۰،۷۶ گزارش شده است و در پژوهش حاضر میزان آلفای کرونباخ زیر مقیاس‌های پرسشنامه بین ۰،۷۵ تا ۰،۸۴ بدست آمده است.

مقیاس خودکارآمدی برای اجتناب از خودجرحی بدون قصد خودکشی (SEA-NSSI): این مقیاس دارای ۶ آیتم است که توسط هاسکینگ و بویز (۲۰۱۷) از مقیاس خودکارآمدی برای اجتناب از عمل خودکشی (کریز، بوهنت، کینگ، پرایس، کلینبرگ و

1- Cognitive Emotion Regulation Questionnaire- Short

2 - Garnefski& Kraaije

3 - Self-Blame

4 - Other-Blame

5 - Catastrophizing

6 - Rumination

7 - Acceptance

8 - Positive Refocusing

9 - Refocus on Planning

1 - Positive Reappraisal	0
1 - Putting on Perspective	1
1 - Principal Component Analysis	2
1 - The Non-Suicidal Self-Injury expectancies Questionnaire(NSEQ)	3
1 - Principal Axis Factoring	4
1 - Self-Efficacy to Avoid NSSI (SEA-NSSI)	5

ویژگی های روانسنجی نسخه فارسی پرسشنامه انتظارات خودجرحی بدون قصد خودکشی در دانش آموزان دوره متوسطه
Psychometric properties of the Persian Non-Suicidal Self-Injury Expectancies Questionnaire in high school students

ایلگن^۱، ۲۰۱۴) اقتباس شده است. این مقیاس برای این منظور به وجود آمده تا باور افراد در مورد توانایی مقاومت شان در برابر NSSI را ارزیابی نمایند. آیتم‌ها در یک طیف لیکرتی از اصلًا اطمینان ندارم (۰) تا اطمینان کامل دارم (۹) درجه بندی می‌شوند و دامنه نمرات آن بین ۰ تا ۵۴ است. اعتبار همگرای ویرایش اصلی این مقیاس با افکار خودکشی ۰,۵۹ و پایایی همسانی درونی آن بر اساس آلفای کرونباخ ۰,۹۶ و آلفای کرونباخ این مقیاس برای اندیشه پردازی های خودکشی توسط کزیز و همکاران (۲۰۱۴) ۰,۹۳ گزارش شده است. پایایی همسانی درونی ویرایش اقتباس شده این مقیاس توسط هاسکینگ و همکاران (۲۰۱۷) بر اساس آلفای کرونباخ ۰,۹۲ و در پژوهش داوکینز و همکاران (۲۰۱۹) ۰,۹۳ محاسبه شده است و در پژوهش حاضر نیز همسانی درونی آن به روش آلفای کرونباخ ۰,۸۶ بدست آمده است.

مقیاس خودکارآمدی عمومی (GSE): این پرسشنامه توسط شوارتر و جروسلام^۲ ۱۹۹۵) ساخته شده و دارای ۱۰ آیتم در طیف لیکرتی از ۱ (اصلًا) تا ۴ (کاملاً درست) بوده که تنها داری یک عامل زیربنایی می‌باشد. پایایی این پرسشنامه بر اساس ضرایب آلفای کرونباخ در فرهنگها و کشورها مختلفی (کانادا، آلمان، بریتانیا، فرانسه، اسپانیا، ژاپن و هند) محاسبه شده که در دامنه ۰,۷۵ تا ۰,۹۱ گزارش شده است (شوارتر و همکاران، ۱۹۹۷). اعتبار سنجی این پرسشنامه در ایران ابتدا توسط نظامی و همکاران (۱۹۹۶) انجام گرفته و باز دیگر توسط رجبی (۱۳۸۵) انجام شده و ۰,۸۲. و همچنین پایایی آن بر اساس ضرایب آلفای کرونباخ برای کل آزمودنی ها ۰,۸۷. و برای مردان ۰,۸۵. و زنان ۰,۸۸. (دلاور و همکاران، ۱۳۹۴) گزارش شده است.

یافته ها

پژوهش حاضر با ۱۱۲۲ نفر دانش آموز (شامل ۵۰۴ پسر (۴۴/۹ درصد) و ۶۱۸ دختر (۵۵/۱ درصد)) در دو دوره متوسطه اول (شامل ۳۶۶ نفر (۳۲/۶ درصد) مشغول به تحصیل در پایه های هفتم، هشتم و نهم) و متوسطه دوم (شامل ۷۵۶ نفر (۶۷/۴ درصد) مشغول به تحصیل در پایه های دهم، یازدهم و دوازدهم) بوده که از این تعداد ۷۸ نفر (۶/۹ درصد) آنها حداقل ۲ بار و بیشتر و یا یکبار و بیشتر با روش های شدیدتر و خشن تری یکی از روش های NSSI را در سال گذشته و یا در طول زندگی گذشته شان داشته اند. در زمینه تحلیل عوامل اکتشافی یا تأییدی پرسشنامه ها و ابزارهای ترجمه شده، بین محققان دو دیدگاه متفاوتی وجود دارد. عده‌ای از ابتدا تحلیل اکتشافی و سپس تأییدی را مطرح کرده و عده ای دیگر طرفدار استفاده از صرفاً تحلیل تأییدی می‌باشند، علی‌الخصوص زمانی که محقق انتظار پیش بینی شده یا تعیین شده ای از ساختار مدل برای استفاده در پژوهش داشته باشد. هر کدام از این دو دیدگاه مزایا و معایبی را در بر دارد (اشمیت^۳، ۲۰۱۱؛ آرکان^۴، ۲۰۱۸؛ باگوزی و بی^۵، ۱۹۹۱؛ پادساکوف، مک کنزی، لی و پادساکف^۶، ۲۰۰۳؛ میشر^۷، ۲۰۱۶)، در پژوهش حاضر بر اساس مور پیشینه و بررسی ابزارهای مشابه، همچنین نظر متخصصان، چون ساختار نظری مشخصی حاصل شده است، بنابراین برای بررسی ساختار مفروض این پرسشنامه از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده است. لذا در پژوهش حاضر از روش تحلیل عاملی تأییدی جهت بررسی روایی سازه همچنین روایی همزمان^۸ و روایی واگرا (تمایز) پرسشنامه نیز محاسبه و برای بررسی پایایی پرسشنامه نیز روش همسانی درونی^۹ استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه شده است. در ادامه نتایج تحلیل عوامل تأییدی پرسشنامه آورده شده است.

1- Czyz, Bohnert, King, Price, Kleinberg& Ilgen

2- Schwarzer & Jerusalem

3 -Exploratory or Confirmatory Analysis(EFA or CFA)

4 -Schmitt

5 -Orcan

6 -Bagozzi & Yi

7 -Podsakoff, MacKenzie, Lee, & Podsakoff

8 -Mishra

9 -Validity

10 -Concurrent

0

11 -Divergent(Discriminant)

1

12 -Reliability

2

13 -Internal Consistency

3

در بررسی مفروضه های تحلیل عوامل تأییدی، از آنجاییکه تمامی پرسشنامه ها توسط لینک اینترنوتی تکمیل شده بود، هیچ داده مفقود شده وجود نداشته است. همچنین با توجه به توزیع نرمال تک گویه ها، از روش برآورد بیشینه درست نمایی (ML) استفاده شد. برای تبیین نرمال بودن چند متغیری داده ها نیز نتایج آزمون مردمیانشان داد که این توزیع برقرار است (کشیدگی $\alpha = 0.892$)^۱. چولگی $p=0.092$ در ادامه شاخص های برازش تحلیل عوامل تأییدی قبل از اصلاح و بعد از اصلاح (حذف ماده های ۷ و ۱۹ پرسشنامه بدلیل بار عاملی ضعیف تر) آورده شده است (جدول ۱).

جدول ۱. شاخص های برازنده مدل قبل و بعد از اصلاح

شاخص	قبل اصلاح	بعد اصلاح
شاخص برازنده نطبیقی CFI	۰.۶۱۹	۰.۹۳۴
شاخص نیکویی برازش GFI	۰.۶۱۱	۰.۸۹۲
شاخص نیکویی برازش تعییل شده AGFI	۰.۵۸۲	۰.۸۴۶
شاخص برازش هنجارشده NFI	۰.۵۴۵	۰.۹۱۶
شاخص برازش هنجارشده NNFI	۰.۶۰۵	۰.۹۱۵
ریشه میانگین مجدد باقیمانده RMSEA	۰.۰۷۸	۰.۰۸۶
ریشه میانگین مجدد باقیمانده استاندارد شده SRMR	۰.۱۱	۰.۰۶
شاخص برازنده افزایشی IFI	۰.۶۲۱	۰.۸۳۵
شاخص نیکویی برازش موجز PGFI	۰.۵۳	۰.۶۲۶

همانطوری که در جدول شماره ۱ آمده شاخص های برازش IFI, NNFI, NFI, AGFI, GFI, CFI و PGFI هر چه به مقدار ۱ نزدیکتر باشند، مدل برازنده تر است (فراهانی و روشن، ۱۳۹۸؛ بشلیده، ۱۳۹۱)، که در اینجا مقدار آن ها بعد اصلاح دو ماده، قابل قبول تر و برازنده تر از قبل اصلاح گردیده و به عدد ۱ نزدیک تر شده است. همچنین مقدار شاخص RMSEA و شاخص SRMR نیز باستی در مدل های برازنده زیر ۰.۱۰ باشد (فراهانی و روشن، ۱۳۹۸؛ بشلیده، ۱۳۹۱) که در اینجا مقدار شاخص RMSEA بعد اصلاح به ۰.۰۸۶ رسیده است. لذا با توجه به اینکه شاخص RMSEA که مهمترین شاخص آزمودن مدل است در اینجا زیر ۰.۱۰ بوده و مابقی شاخص ها در وضعیت مطلوب و قابل قبولی قرار دارند (به عدد ۱ نزدیک ترند)، می توان نتیجه گرفت که مدل ۵ عاملی داده های پرسشنامه انتظارات پیامد خودجرجی بدون قصد خودکشی را پذیرفت و یا اظهار داشت که شواهد کافی برای رد مدل ۵ عاملی پرسشنامه در اختیار نیست. در ادامه وزن عاملهای مکنون، ماده های پرسشنامه و معناداری آنها در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲. وزن عاملهای مکنون، ماده های پرسشنامه و معناداری آنها

عوامل	گویه	b	S.E	t	P	عوامل	گویه	b	S.E	t	P	عوامل
عامل ۱	۱	۱,۰۰۰				عامل ۳	۱۸	۲,۴۰۱	۰.۲۱	۱۱,۳۵	۰,۰۰۱	عامل ۱
عامل ۱	۶	۲,۷۶۶				عامل ۲	۲۲	۱,۵۹۳	۰,۱۶	۹,۹۴	۰,۰۰۱	عامل ۱
عامل ۱	۱۱	۳,۰۸۱				عامل ۴	۴	۱,۰۰۰	۴		۰,۰۰۱	عامل ۱
عامل ۱	۱۶	۳,۰۴۱				عامل ۴	۹	۱,۰۲۰	۰,۰۳۳	۳۱,۳۰	۰,۰۰۱	عامل ۱
عامل ۱	۲۱	۲,۸۲۳				عامل ۴	۱۴	۰,۰۲۰	-۰,۰۲۹	-۷,۰۸	۰,۰۰۱	عامل ۱
عامل ۲	۲	۱,۰۰۰				عامل ۴	۲۴	۰,۹۸۹	۰,۰۳۲	۳۰,۸۸	۰,۰۰۱	عامل ۲
عامل ۲	۱۲	۱,۲۸۳				عامل ۵	۵	۱,۰۰۰				عامل ۲
عامل ۲	۱۷	۱,۱۸۲				عامل ۵	۱۰	۱,۰۴۵	۰,۰۳۶	۲۹,۰۵	۰,۰۰۱	عامل ۲
عامل ۲	۲۲	۱,۱۸۰				عامل ۵	۱۵	۰,۶۹۴	۰,۰۳۵	۲۰,۰۰	۰,۰۰۱	عامل ۲
عامل ۳	۳	۱,۰۰۰				عامل ۵	۲۰	۰,۶۹۸	۰,۰۳۴	۲۰,۳۸	۰,۰۰۱	عامل ۳
عامل ۳	۸	۲,۳۱۵				عامل ۵	۲۵	۰,۰۳۷	۰,۰۳۷	۰,۰۰۰	۰,۰۰۱	عامل ۳
عامل ۳	۱۳	۲,۱۲۴						۰,۱۹	۱۰,۹۸	۰,۰۰۱		

1 -Missing Data

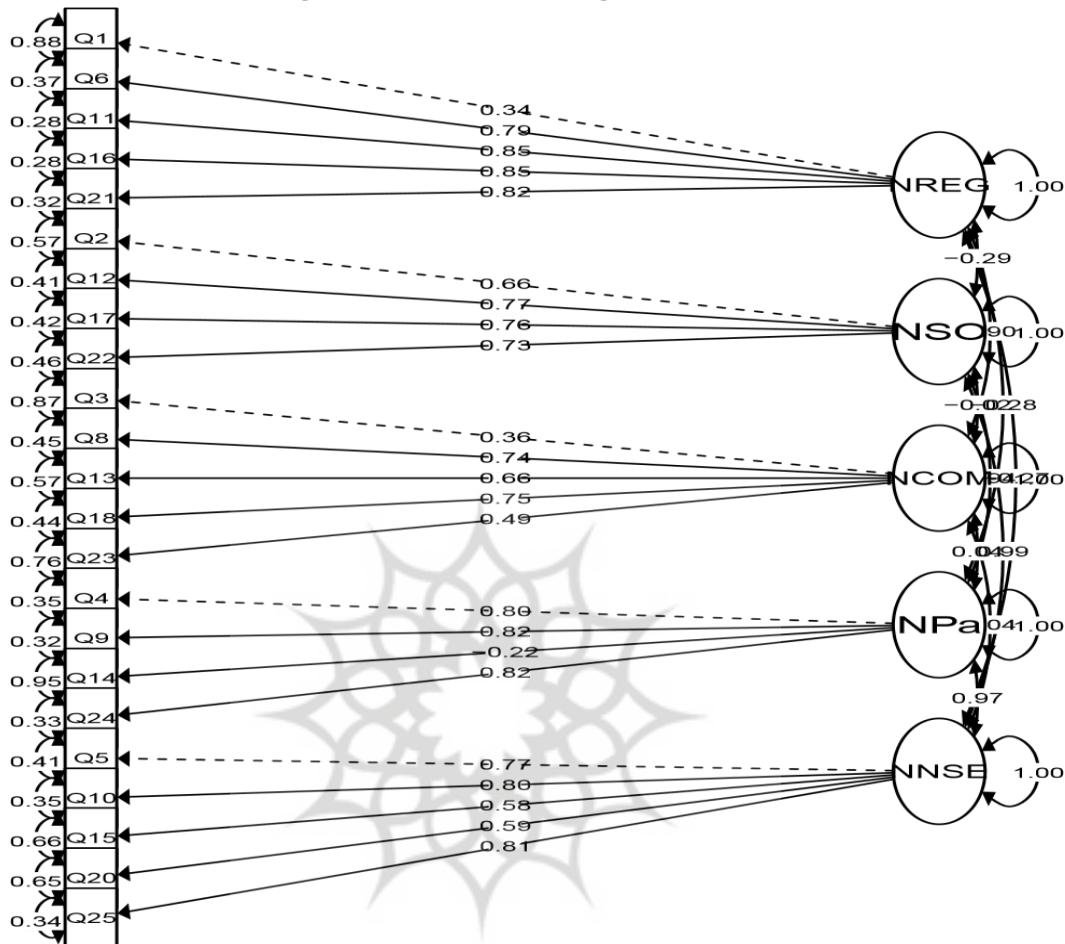
2 -Mordia

3 -Kurtosis

4 -Skewness

ویژگی های روانسنجی نسخه فارسی پرسشنامه انتظارات خودجرحی بدون قصد خودکشی در دانش آموزان دوره متوسطه
Psychometric properties of the Persian Non-Suicidal Self-Injury Expectancies Questionnaire in high school students

همانطوری که در جدول ۲ دیده می شود وزن تمامی ماده های پرسشنامه در عامل های مکنون پنجگانه پرسشنامه در سطح $P < 0.001$ معنی دار است. در ادامه تحلیل ها، نمودار ساختار عاملی تأییدی پرسشنامه با بارهای عاملی استاندارد شده گویه ها آمده است (نمودار ۱).

شکل ۱. نمودار ساختار عاملی تأییدی پرسشنامه با بارهای عاملی استاندارد شده گویه ها

عامل ۱: تنظیم عواطف (NREG)، عامل ۲: نفی اجتماعی (NSO)، عامل ۳: کارایی ارتباطی (NCOM)، عامل ۴: درد (NPA)، عامل ۵: خودبازاری منفی (NSE).

در ادامه روایی همزمان و واگرای پرسشنامه با پرسشنامه های تنظیم شناختی هیجان، پرسشنامه ارزیابی کارکرد خودجرحی، مقیاس خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی، مقیاس خودکارآمدی عمومی و همچنین جهت سنجش پایایی پرسشنامه از طریق همسانی درونی نتایج آلفای کرونباخ هر یک از عوامل پنجگانه پرسشنامه در جدول شماره ۳ آورده شده است.

جدول ۳. چکیده روایی همزمان و واگرای پرسشنامه و آلفای کرونباخ عوامل پنجگانه پرسشنامه

آلفای کرونباخ	GSE	SEA	NAdS	AdS	SPR	SNR	APR	ANR	عوامل پنجگانه
۰.۸۵	-۰.۰۳	*-۰.۰۶	**۰.۱۹	۰.۰۳	**۰.۳۴	**۰.۲۴	**۰.۳۳	**۰.۳۵	(NREG)
۰.۸۲	-۰.۰۶	**۰.۱۵	**۰.۲۱	**۰.۲۱	**۰.۲۴	*۰.۱۷	**۰.۴۰	**۰.۴۲	(NSO)
۰.۷۵	-۰.۰۵	۰.۰۱	**۰.۲۵	**۰.۱۰	**۰.۳۵	*۰.۱۹	**۰.۲۴	*۰.۲۱	(NCom)
۰.۸۳	۰.۰۳	**۰.۱۹	-۰.۰۳	**۰.۱۷	-۰.۰۹	-۰.۱۲	-۰.۰۰۳	-۰.۰۱۱	(NPA)
۰.۸۴	**-۰.۰۸	**۰.۱۳	**۰.۲۲	**۰.۱۷	*۰.۲۰	*۰.۱۸	**۰.۳۷	**۰.۴۳	(NSE)

* P < 0.05 **P < 0.01

ANR = تقویت اتوماتیک منفی، APR = تقویت اتوماتیک مثبت، SNR = تقویت اجتماعی منفی، SPR = تقویت اجتماعی مثبت، AdS = راهبردهای سازش یافته تنظیم هیجان، NAdS = راهبردهای سازش نایافته تنظیم هیجان، SEA = خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی، GSE = خودکارآمدی عمومی.

همانطوری که در جدول شماره ۳ آمده، عامل ۱ (تنظیم عواطف) با کارکردهای چهارگانه خودجرحی (تقویت اتوماتیک منفی (.۳۵ = ۲) و مثبت (.۳۳ = ۲) و تقویت اجتماعی منفی (.۳۴ = ۲) و مثبت (.۳۴ = ۲)) و همچنین با راهبردهای سازش نا یافته تنظیم شناختی هیجان (خودسرزنش گری، دیگر سرزنش گری، نشخوار فکری و فاجعه نمایی) رابطه مثبت (.۱۹ = ۲) و معناداری در سطح $P < .001$ و با خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی رابطه منفی (.۰۶ = ۲) و معناداری در سطح $P < .05$ دارد. همچنین عامل ۲ (انتظار پیامد منفی اجتماعی) رابطه مثبت و معناداری با کارکردهای چهارگانه خودجرحی (.۱۷ = ۲) تا (.۴۲ = ۲) و راهبردهای سازش نا یافته (پذیرش، تمرکز مجدد مثبت، تمرکز مجدد بر برنامه ریزی، ارزیابی مجدد مثبت و دیدگاه گیری) (.۲۱ = ۲) و سازش نا یافته (.۲۱ = ۲) تنظیم شناختی هیجان و همچنین خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی (.۱۵ = ۲) در سطح $P < .001$ و با تقویت اجتماعی منفی در سطح $P < .05$ معنادار بوده است. عامل ۳ (کارایی ارتباطی) با تقویت اتوماتیک مثبت (.۲۴ = ۲) و تقویت اجتماعی مثبت (.۳۵ = ۲) و همچنین راهبردهای سازش نا یافته (.۰۱ = ۲) و سازش نا یافته تنظیم شناختی هیجان (.۲۵ = ۲) رابطه مثبت و معناداری در سطح $P < .001$ و در سطح $P < .05$ با تقویت اتوماتیک منفی (.۱۹ = ۲) و تقویت اجتماعی منفی (.۱۹ = ۲) رابطه مثبت و معناداری داشته است. عامل ۴ (انتظار درد)، تنها با دو متغیر راهبردهای سازش نا یافته تنظیم هیجان (.۱۷ = ۲) و خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی (.۱۹ = ۲) رابطه مثبت و معناداری را در سطح $P < .001$ نشان می‌دهد. عامل ۵ (خودباروی های منفی)، رابطه مثبت و معناداری را با متغیرهای تقویت اتوماتیک منفی (.۴۳ = ۲) و مثبت (.۳۷ = ۲)، راهبردهای سازش نا یافته (.۱۷ = ۲) و سازش نا یافته تنظیم شناختی هیجان (.۲۲ = ۲) و همچنین خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی (.۱۳ = ۲) در سطح $P < .001$ و با تقویت اجتماعی مثبت (.۰۰ = ۲) و منفی (.۱۸ = ۲) در سطح $P < .05$ و همچنین رابطه معکوسی (.۰۸ = ۲) با خودکارآمدی عمومی در سطح $P < .001$ دارد. همچنین پایابی پرسشنامه نیز بر اساس آلفای کرونباخ در تمامی عوامل پنجگانه پرسشنامه بسیار مطلوب و بین .۷۵، .۸۰ تا .۸۵ می‌باشد. در ادامه در جدول شماره ۴ شاخص اعتبار مرکب (CR) و متوسط واریانس استخراج شده (AVE) تمامی ۵ عامل پرسشنامه آورده شده است.

جدول ۴. مقادیر شاخص اعتبار مرکب (CR) و متوسط واریانس استخراج شده (AVE) ۵ عامل پرسشنامه

عامل ۱	عامل ۲	عامل ۳	عامل ۴	عامل ۵	عامل ۱	عامل ۲	عامل ۳	عامل ۴	عامل ۵	عامل ۱	AVE	CR
.۰۵۲	.۰۸۴	.۰۵۳	.۰۸۱	.۰۵۴	.۰۸۴	.۰۵۳	.۰۸۱	.۰۸۴	.۰۵۱	.۰۸۳	.۰۵۴	.۰۵۴
.۰۸۳												

در بررسی روایی همگرای این پرسشنامه، بر اساس شاخص اعتبار مرکب (CR) و متوسط واریانس استخراج شده (AVE)، می‌توان گفت که روایی همگرای آن مطلوب بوده (فرهانی و روش، ۱۳۹۸) و تمامی مقادیر اعتبار مرکب آن بالاتر از .۸۰ و متوسط واریانس استخراج شده آن حدود .۵۰ است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روانسنجی نسخه فارسی پرسشنامه انتظارات پیامد خودجرحی بدون قصد خودکشی (هاسکینگ و بویز، ۲۰۱۷) انجام شد. همانطوری که نتایج جدول شماره ۱ نشان داده، با توجه به اینکه شاخص RMSEA که مهمترین شاخص آزمودن مدل است در اینجا زیر .۱۰ بوده و مابقی شاخصهای برازش CFI، AGFI، GFI، NNFI، IFI و PGFI در وضعیت مطلوب و قابل قبولی قرار دارند (به عدد ۱ نزدیک ترند)، می‌توان نتیجه گرفت شواهد کافی برای رد مدل ۵ عاملی پرسشنامه در اختیار نیست و مدل ۵ عاملی داده‌های پرسشنامه انتظارات پیامد خودجرحی بدون قصد خودکشی از برازش مناسب و قابل قبولی برخوردار است. این یافته همسو با یافته‌های هاسکینگ و بویز (۲۰۱۷) است که طراحی اولیه پرسشنامه را انجام داده‌اند.

همچنین در بررسی‌های روایی همزمان و واگرایی پرسشنامه، روابط عوامل پنجگانه پرسشنامه با پرسشنامه‌های تنظیم شناختی هیجان (گارنسکی و کرایج، ۲۰۰۶)، ارزیابی کارکرد خودجرحی (لوید و همکاران، ۱۹۹۷)، مقیاس خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی (کزیز و همکاران، ۲۰۱۴) مورد بررسی قرار گرفت و همانطوری که در جدول شماره ۳ آمده، عامل انتظار تنظیم عواطف، انتظار پیامد منفی اجتماعی، عامل انتظار کارایی ارتباطی و عامل خودباروی‌های منفی رابطه مثبت و معناداری با کارکردهای چهارگانه خودجرحی (تقویت

ویژگی‌های روانسنجی نسخه فارسی پرسشنامه انتظارات خودجرحی بدون قصد خودکشی در دانش آموزان دوره متوسطه
Psychometric properties of the Persian Non-Suicidal Self-Injury Expectancies Questionnaire in high school students

اتوماتیک منفی و مثبت و تقویت اجتماعی منفی و مثبت) دارد ولی عامل انتظار درد با هیچ یک از کارکردهای چهارگانه خودجرحی رابطه ای را نشان نداد. هر چند یافته مقابله با کارکردهای چهارگانه خودجرحی برای مقایسه نتایج وجود ندارد با این وجود این یافته‌ها با یافته‌های هاسکینگ و بویز (۲۰۱۷) قابل قیاس و همسو است که بررسی آنها نشان داده، تمامی عامل پرسشنامه (غیر از عامل انتظار درد) با همه و یا تعدادی از کارکردهای درون فردی^۱ خودجرحی (تنظیم هیجانی، تمایز خود از دیگران، تنبیه خود، مراقبت از خود، ضد تجزیه ای، ضد خودکشی، ابراز آشفتگی و خودمحختاری) و همچنین عاملهای انتظار پیامد منفی اجتماعی و عامل انتظار کارایی ارتباطی با همه و یا تعدادی از کارکردهای بین فردی^۲ خودجرحی (تعلق به همسالان، اثرگذاری بین فردی، اثبات قدرت، انتقام‌گیری) مرتبط بوده اند. همچنین عامل انتظار تنظیم عواطف با راهبردهای سازش نا یافته تنظیم شناختی هیجان (خودسرزنیش گری، دیگر سرزنش گری، نشخوار فکری و فاجعه نمایی) رابطه مثبت و معنادار و با خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی رابطه منفی و معناداری دارد. این یافته‌ها تا حدود زیادی همسو با نتایج بررسی های هاسکینگ و بویز (۲۰۱۷) و همچنین داوکینز، پینلوب، هاسکینگ و بویز^۳ (الف و ب) است که نشان دادند این عامل با خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی و ارزیابی مجدد شناختی رابطه منفی و با سرکوب هیجانات رابطه مثبتی دارد. همچنین عامل انتظار پیامد منفی اجتماعی رابطه مثبت و معناداری با سازش نا یافته و راهبردهای سازش یافته تنظیم شناختی هیجان (پذیرش، تمرکز مجدد مثبت، تمرکز مجدد بر برنامه ریزی، ارزیابی مجدد مثبت و دیدگاه گیری) و همچنین خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی دارد. این یافته‌ها تا حدود زیادی همسو با نتایج بررسی های هاسکینگ و بویز (۲۰۱۷) و همچنین داوکینز و همکاران (الف و ب) است که نشان دادند این عامل با خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی و ارزیابی مجدد شناختی رابطه منفی و با سرکوب هیجانات رابطه مثبتی دارد. عامل کارایی ارتباطی با راهبردهای سازش یافته و سازش نا یافته تنظیم شناختی هیجان رابطه مثبت و معناداری دارد. این نتایج برخلاف یافته‌های هاسکینگ و بویز (۲۰۱۷) است که رابطه معناداری در پژوهش آنها یافت نشده بود. عامل انتظار درد، تنها با دو متغیر راهبردهای سازش یافته تنظیم هیجان و خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی رابطه مثبت و معناداری را نشان می‌دهد. این یافته‌ها تا حدود زیادی همسو با نتایج بررسی های هاسکینگ و بویز (۲۰۱۷) و همچنین داوکینز و همکاران (الف و ب) است که نشان دادند این عامل با خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی و ارزیابی مجدد شناختی رابطه منفی و با سرکوب هیجانات رابطه مثبتی دارد. همچنین عامل خودباروی های منفی، رابطه مثبت و معناداری با راهبردهای سازش یافته و سازش نا یافته تنظیم شناختی هیجان و همچنین خودکارآمدی اجتناب از خودجرحی و همچنین رابطه معکوسی با خودکارآمدی عمومی دارد. بن نتایج برخلاف یافته‌های هاسکینگ و بویز (۲۰۱۷) است که رابطه معناداری در پژوهش آنها یافت نشده بود. بعلاوه در بحث ارزیابی‌های مرتبط با پایابی پرسشنامه نیز بر اساس آلفای کرونباخ، در تمامی عوامل پنجگانه پرسشنامه مقدار آلفا بسیار مطلوب و بین ۰,۷۵ تا ۰,۸۵ بوده است (جدول ۳) که این نتایج تقریباً همسو با مطالعه هاسکینگ و بویز (۲۰۱۷) و داوکینز و همکاران (۲۰۱۷) است که در مطالعه اول، آلفای کرونباخ پرسشنامه بین ۰,۷۱ تا ۰,۸۶ و در مطالعه دوم بین ۰,۷۰ تا ۰,۸۷ گزارش شده است.

با توجه به نتایج و یافته پژوهش حاضر می‌توان گفت که نسخه فارسی پرسشنامه انتظارات پیامد خودجرحی بدون قصد خودکشی (NSEQ) که در نسخه فارسی دارای ۲۳ ماده و ۵ عامل بنیادی می‌باشد (ماده‌های ۷ و ۱۹ پرسشنامه اصلی حذف شدند)، از برآش مناسب و روایی و پایابی قابل قبولی برای استفاده در جمیعت‌های دانش آموزی و نوجوانان ایرانی فارسی زبان برخوردار است. از محدودیتهای این پژوهش این است که داده‌های آن صرفاً از طریق پرسشنامه فراهم آمده و از روش‌های تشخیص دیگری در تشخیص دانش آموزان درگیر در رفتارهای خودجرحی بدون قصد خودکشی استفاده نشده و لازم است نتایج آن با اختیاط بیشتری تفسیر شوند. همچنین یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که پرسشنامه انتظارات پیامد خودجرحی بدون قصد خودکشی (NSEQ) می‌تواند در شناسایی دانش آموزانی که در معرض خطر رفتارهای خودجرحی هستند کمک شایانی به افراد درگیر در کار دانش آموزان از جمله مدیران، مشاوران و مسئولین آموزشی و پژوهش در پیشگیری از رفتارهای خودجرحی نماید.

منابع

بشنلیده، ک. (۱۳۹۱). روشهای پژوهش و تحلیل آماری مطالعهای پژوهشی با SPSS و AMOS. اهواز: انتشارات دانشگاه شهید چمران.

فرهانی، ح و روشن چسلی، ر. (۱۳۹۸). ضروریات طراحی رو رواسازی مقیاسهای روانشناختی: راهنمای برای پژوهشگران. روانشناسی بالینی و شخصیت، ۱۷، ۱۹۷-۲۱۲. (۳۳)۲، ۱۷

حسنی، ج. (۱۳۹۰). بررسی اعتبار و روایی فرم کوتاه پرسشنامه نظم جویی شناختی هیجان. تحقیقات علوم رفتاری، ۴۹، ۲۲۹-۲۴۰.

یوسفی، ف. (۱۳۸۲). الگوی علی هوش عاطفی، رشد شناختی، راهبردهای شناختی تنظیم هیجان، و سلامت عمومی. رساله منتشر نشده دکترای روان شناسی تربیتی. دانشگاه شیراز.

American Psychiatric Association .(2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*, 5th Edition. Washington, DC: American Psychiatric Association.

Bagozzi, R.P., & Yi, Y. (1991). Assessing method variance in multitrait–multimethod matrices: The case of self-reported affect and perceptions at work. *Journal of Applied Psychology*, 75(5), 547–560.

Bentley, K.H., Nock, M.K., & Barlow. D.H. (2014). The Four-Function Model of Non-suicidal Self-Injury. *Clin Psychol Sci*, 2:638–56.

Buser, T.J., Buser, J.K., & Kearney, A. (2012). Justice in the family: The moderating role of social self-efficacy in the relationship between nonsuicidal self-injury and interactional justice from parents. *The Family Journal*, 20, 147-156.

Caton, C. (2018). Developing a new model Of understanding self-injury in secure settings: The role of risk, protective and attitude factors. Doctor of Philosophy at the University of Central Lancashire (Thesis).

Czyz, E.K., Bohnert, A.S., King, C.A., Price, A.M., Kleinberg, F., & Ilgen, M.A. (2014). Self-Efficacy to Avoid Suicidal Action: Factor Structure and Convergent Validity among Adults in Substance Use Disorder Treatment. *Suicide and Life Threatening Behavior*, 44, 698-709. <http://dx.doi.org/10.1111/sltb.12101>

Dawkins, J.C., Hasking,, P.A., Boyes, M.E., Greene, D., & Passchier, C.(2019). Applying a cognitive- emotional model to nonsuicidal self- injury. *Stress and Health*, 35:39–48. <https://doi.org/10.1002/smj.2837>

Dawkins, J. C., Penelope A. Hasking, P. C., & Boyes, M. E. (2021). Applying social cognitive theory to nonsuicidal self-injury: Interactions between expectancy beliefs. *Journal of American College Health*, DOI: [10.1080/07448481.2020.1841771](https://doi.org/10.1080/07448481.2020.1841771)

Dawkins, J. C., Penelope A. Hasking, P. C., & Boyes, M. E. (2021). Thoughts and beliefs about nonsuicidal self-injury: An application of social cognitive theory. *Journal of American College Health*, 69:4, 428-434, DOI: [10.1080/07448481.2019.1679817](https://doi.org/10.1080/07448481.2019.1679817)

Esposito C, Spirito A, Boergers J, Donaldson D. (2003). Affective, behavioral and cognitive functioning in adolescents with multiple suicide attempts. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 33:389–399.

Garnefski, N., Kraaij, V.(2006). Cognitive emotion regulation questionnaire development of a short 18-item version (CERQ-short). *Personality and Individual Differences*, 41:1045-1053.

Greenfield, S.F., Hufford, M.R., Vagge, L.M., Muenz, L.R., Costello, M.E., & Weiss, R.D. (2000). The relationship of self-efficacy expectancies to relapse among alcohol dependent men and women: A prospective study. *Journal of Studies on Alcohol*, 61, 345–351.

Guertin, T., Lloyd-Richardson, E., Spirito, A., Donaldson, D., & Boergers, J. (2001). Self-mutilative behavior in adolescents who attempt suicide by overdose. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 40, 1062–1069.

Hasking, P., & Boyes,M. (2017). The Non-Suicidal Self-Injury Expectancy Questionnaire: Factor structure and initial validation. *Clinical Psychologist*, 22, 251–261.

Hasking, P., Whitlock, J., Voon, D., & Rose, A. (2016). A cognitive-emotional model of NSSI: Using emotion regulation and cognitive processes to explain why people self-injure. *Cognition & Emotion*. 31, 1–14. <https://doi.org/10.1080/02699931.2016.1241219>.

Izadi-Mazidi1,M., Yaghubi, H., Mohammadkhani, P., & Hassanabadi, H. (2019). Assessing the Functions of Non-Suicidal Self-Injury: Factor Analysis of Functional Assessment of Self-Mutilation among Adolescents. *Iran J Psychiatry*, 14: 3: 184-191.

Jones, B.T., Corbin, W., & Fromme, K. (2001). A review of expectancy theory and alcohol consumption. *Addiction*, 96(1), 57-72.

Kadden, R.M., & Litt, M.D. (2011). The role of self-efficacy in the treatment of substance use disorders. *Addictive Behaviors*, 36, 1120-1126.

Klonsky, E.D. (2007). The functions of deliberate self-injury: A review of the evidence. *Clinical Psychology Review*, 27, 226-239.

Klonsky, E.D. (2011). Klonsky, E.D. (2011). Non suicidal self-injury in United States adults: Prevalence, socio demographics, topography and functions. *Psychological Medicine*, 41(09), 1981–1986.

Lloyd, E., Kelley, M., & Hope, T.(1997). Self-mutilation in a community sample of adolescents: Descriptive characteristics and provisional prevalence rates. annual meeting of the Society for Behavioral Medicine, New Orleans, LA.

Lundh, L. G., Karim, J., & Quilisch, E. (2007). Deliberate self-harm in 15-year-old adolescents: a pilot study with a modified version of the deliberate self-harm inventory. *Scandinavian Journal of Psychology*, 48, 33–41.

Mishra, M. (2016). Confirmatory Factor Analysis (CFA) as an Analytical Technique to Assess Measurement Error in Survey Research: A Review. *Paradigm*,20(2) 97–112. DOI: 10.1177/0971890716672933.

ویژگی‌های روانسنجی نسخه فارسی پرسشنامه انتظارات خودجرحی بدون قصد خودکشی در دانش آموزان دوره متوسطه
Psychometric properties of the Persian Non-Suicidal Self-Injury Expectancies Questionnaire in high school students

- Nock, M., & Prinstein, M. (2004). A functional approach to the assessment of self-mutilative behaviour. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 71(1), 140-146. doi:10.1037/0022-006X.72.5.885.
- Nock, M. K. (2009). Why do people hurt themselves? New insights into the nature and functions of self-injury. *Current directions in psychological science*, 18(2), 78-83.
- Nock, M.K., & Mendes, W.B. (2008). Physiological arousal, distress tolerance, and social problem-solving deficits among adolescent self-injurers. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 76(1), 28.
- Orçan, F., (2018). Exploratory and confirmatory factor analysis: which one to use first?. *Journal of Measurement and Evaluation in Education and Psychology*, 9(4), 414-421. DOI: 10.21031/epod.394323
- Podsakoff, P.M., MacKenzie, S.B., Lee, J. Y., & Podsakoff, N.P. (2003). Common method biases in behavioral research: A critical review of the literature and recommended remedies. *Journal of Applied Psychology*, 88(5), 879–903.
- Tatnell, R., Kelada, L., Hasking, P., & Martin, G. (2014). Longitudinal analysis of adolescent NSSI: The role of intrapersonal and interpersonal factors. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 42, 885-896.
- Trewavas C, Hasking P, McAllister M. (2010). Representations of Non-Suicidal Self-Injury in Motion Pictures. *Arch Suicide Res.* 14:89-103.
- Zetterqvist, M. (2015). The DSM-5 diagnosis of nonsuicidal self-injury disorder: a review of the empirical literature. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 9: 31. doi: 10.1186/s13034-015-0062.

